

ด่วนที่สุด

ที่ สกพอ 0306/26

สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
72 อาคารโทรคมนาคม บางรัก ชั้น 25
ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก
กรุงเทพมหานคร 10500

27 มกราคม 2568

เรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือการส่งเสริมด้านการลงทุนในสาขาเศรษฐกิจดิจิทัลระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกกับกระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาหนังสือสถานเอกอัครราชทูตจีนประจำประเทศไทย ที่ TEC/PU 539
  2. ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือการส่งเสริมด้านการลงทุนในสาขาเศรษฐกิจดิจิทัลระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกกับกระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ฉบับภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ)
  3. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วน ที่ กต 1304/445 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2567
  4. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วน ที่ นร 0907/338 ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2567

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) ขอเสนอเรื่องร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือการส่งเสริมด้านการลงทุนในสาขาเศรษฐกิจดิจิทัลระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกกับกระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ร่างบันทึกความเข้าใจ) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 มาตรา 4 (7) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือเกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

1. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ เป็นบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการส่งเสริมด้านการลงทุนในสาขาเศรษฐกิจดิจิทัลระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) กับกระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อผลักดันการลงทุนในด้านเศรษฐกิจดิจิทัล และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลภายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก รวมทั้งสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมายด้านดิจิทัลในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตลอดจนเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านดิจิทัลและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีระหว่างหน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และภาคธุรกิจ

/2. ความเร่งด่วน...

2. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญอย่างมากกับการสร้างความร่วมมือกับประเทศไทยในการลงทุนสาขาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านดิจิทัลและนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ผ่านความร่วมมือกับ สกพอ. ภายใต้บันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ประกอบกับนายกรัฐมนตรีมีกำหนดการเดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2568 ดังนั้น สกพอ. และกระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เล็งเห็นว่าเป็นโอกาสอันดีในการสร้างความสัมพันธ์ จึงกำหนดให้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจ ในระหว่างวันที่ 5 - 8 กุมภาพันธ์ 2568 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีผู้นำระดับสูงของประเทศไทยและผู้นำระดับสูงของสาธารณรัฐประชาชนจีนร่วมเป็นสักขีพยาน ซึ่งการจัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ ถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมเกี่ยวเนื่องที่ขับเคลื่อนความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเป็นการเฉลิมฉลองครบรอบ 50 ปี ของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี 2568 อีกด้วย

3. สาระสำคัญ

3.1 สถานเอกอัครราชทูตจีนประจำประเทศไทย มีหนังสือแสดงเจตจำนงในการพัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจดิจิทัลระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเล็งเห็นถึงโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือด้านการลงทุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและนวัตกรรมเทคโนโลยี พร้อมทั้งจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือการส่งเสริมด้านการลงทุนในสาขาเศรษฐกิจดิจิทัลระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกกับกระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นเพื่อให้ฝ่ายไทยพิจารณา (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

3.2 สกพอ. และกระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้พิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจ และเห็นชอบร่วมกันแล้ว โดยมีสาระสำคัญ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมายด้านดิจิทัลภายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก รวมทั้งส่งเสริมให้ธุรกิจมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล พัฒนาเครือข่าย และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานแบบดั้งเดิมอย่างชาญฉลาด ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์นโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของทั้งสองฝ่ายและเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาระบบการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพ ระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะ คลังสินค้าอัจฉริยะ การแสดงสินค้าทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเสริมสร้างทักษะดิจิทัลและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีระหว่างหน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และภาคธุรกิจเพื่อร่วมกันสร้างพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและพัฒนา (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

4. ประโยชน์และผลกระทบ

การลงทุนในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้เป็นการเสริมสร้างโอกาสให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมดิจิทัลในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ลงทุนต่างชาติที่มีมูลค่าการลงทุนสูงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยปี 2561 - 2567 มีมูลค่าการออกบัตร

การส่งเสริมการลงทุน เป็นมูลค่ารวม 289,951 ล้านบาท นอกจากนี้ ความร่วมมือดังกล่าวยังสนับสนุนให้เกิด การเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มผู้ประกอบการเป้าหมายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออกจากการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างทั้งสองประเทศในด้านดิจิทัลและนวัตกรรม เทคโนโลยี รวมทั้งยกระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล เพื่อรองรับการเติบโตของผู้ลงทุนในพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

5. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

- ไม่มี -

6. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.1 กระทรวงการต่างประเทศ (กต.) ได้มีความเห็นต่อร่างบันทึกความเข้าใจ โดยสรุปดังนี้

6.1.1 ในหลักการ ร่างบันทึกความเข้าใจ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการร่วม ว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย - จีน ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2565 - 2569) ซึ่งเศรษฐกิจดิจิทัล เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เป็นหนึ่งในสาขาความร่วมมือระหว่างกัน และแผนความร่วมมือระหว่างรัฐบาล แห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยการร่วมกันส่งเสริมเส้นทางเศรษฐกิจสายไหม และเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งระบุถึงการส่งเสริมการหารือและแลกเปลี่ยนด้านเศรษฐกิจ ดิจิทัล

6.1.2 ในด้านกฎหมาย

(1) ประเด็นสารัตถะและถ้อยคำ

ไม่ขัดข้องต่อสารัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่างบันทึกความเข้าใจ ทั้งนี้ หาก สกพอ. ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่าง ประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว รวมถึงมีข้อสังเกตเพิ่มเติมในการปรับแก้ถ้อยคำ โดยให้ร่างบันทึกความเข้าใจ ของฝ่ายไทย ให้สลับชื่อหน่วยงานของไทยขึ้นก่อนในส่วนของชื่อ วรรคอาร์มภบท รวมทั้งในส่วนลงนามด้วย ประกอบกับเห็นควรให้ฝ่ายจีนระบุชื่อและตำแหน่งผู้ลงนาม ทั้งในคู่มือของฝ่ายไทย และฝ่ายจีน อย่างไรก็ตาม หากฝ่ายจีนยืนยันที่จะไม่ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ลงนามฝ่ายตน ก็เห็นควรเสนอให้ยึด แนวปฏิบัติที่ผ่านมาในการระบุชื่อและตำแหน่งผู้ลงนามของฝ่ายจีน ในคู่มือของฝ่ายไทยในทั้ง 3 ภาษา

(2) ประเด็นมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

ร่างบันทึกความเข้าใจ มีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมความร่วมมือด้าน การลงทุนในสาขาเศรษฐกิจดิจิทัลระหว่าง สกพอ. กับกระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนในด้านต่าง ๆ (เช่น การสร้างโครงสร้างดิจิทัลในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การสนับสนุนอุตสาหกรรมดิจิทัลผ่านเขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออก และการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและนวัตกรรมทางเทคโนโลยี) โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบท

ที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้ข้อบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับข้อ 8 ย่อหน้าที่ 4 ของร่างบันทึกความเข้าใจ ระบุให้ร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นหนังสือแสดงถึงเจตนารมณ์ของทั้งสองฝ่ายและไม่ได้มุ่งที่จะก่อให้เกิดสิทธิและพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ (“This Memorandum is a statement of the intent of the Participants and is not intended to create rights and obligations under international law.”) ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจ จึงไม่ใช่สนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่ใช่สัญญาตามมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญฯ

(3) ประเด็นการทำความตกลงตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2558

โดยที่ สกพอ. จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ให้เป็นหน่วยงานรัฐ แต่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นตามมาตรา 14 ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจ จึงไม่เข้าข่ายเป็นความตกลงที่ทำขึ้นตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ของส่วนราชการในระดับกรม ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2558

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3)

ทั้งนี้ สกพอ. ได้มีการปรับแก้ถ้อยคำของร่างบันทึกความเข้าใจ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศแล้ว และ สกพอ. พิจารณาแล้ว สามารถดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ได้ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณรองรับภายใต้การดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ไว้แล้ว นอกจากนี้ สกพอ. ได้รับแจ้งเพิ่มเติมจากกระทรวงการต่างประเทศว่า เนื่องจากร่างบันทึกความเข้าใจ ไม่เข้าข่ายเป็นความตกลงที่ทำขึ้นตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ของส่วนราชการในระดับกรม ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2558 หาก สกพอ. พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ก็อาจพิจารณาเสนอร่างบันทึกความเข้าใจ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา 4 (7) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548

6.2 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ได้มีความเห็นต่อร่างบันทึกความเข้าใจ โดยสรุปดังนี้

ร่างบันทึกความเข้าใจ มีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบและโมเดลธุรกิจใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ และข้อมูลขนาดใหญ่ และความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยมีได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ ประกอบกับข้อ 8 วรรคสี่ ของร่างบันทึกความเข้าใจ ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า บันทึกความเข้าใจนี้เป็นการแสดงเจตนารมณ์ของทั้งสองฝ่าย โดยมีได้มุ่งหมายที่จะสร้างสิทธิและพันธกรณีระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ และการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจนี้จะไปไปตามกฎหมายภายในของตน กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 4)

7. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -

8. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ

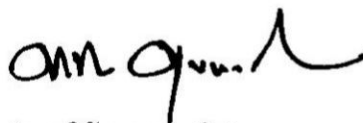
สกพอ. ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

8.1 ให้ความเห็นชอบต่อร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือการส่งเสริมด้านการลงทุนในสาขาเศรษฐกิจดิจิทัลระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก กับกระทรวงพาณิชย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำของร่างบันทึกความเข้าใจดังกล่าว ในส่วนที่มีสาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้ สกพอ. สามารถพิจารณาดำเนินการได้ โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

8.2 อนุมัติให้เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามบันทึกความเข้าใจดังกล่าวของฝ่ายไทย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิชัย ชุณหวชิร)

รองนายกรัฐมนตรี

